

kan der da ikke være Tale“. Forslaget kom til Udvalgsbehandling, og under Udvalgsbehandlingen enedes man om at udelukke Provsterne fra Amsraadet, og Ordføreren for Udvalget udtalte: „Men saa er der sket den Forandring, at efter Udkastet skal Provsten vedblive at have Sæde i Amsraadet, men efter Udvalgets Forslag derimod ikke. Da hele Udvalget er enig om at foreslaa den nye § 7, saa skal jeg ikke nærmere opholde mig ved den“. Provsten sad altsaa her i Amsraadet fra 1841 til 1855, d. v. s. kun i stakkede 14 Aar.

Paa Færøerne fik vi, tre Aar før Provsterne herved mistede deres Stilling i Amsraadene, en Lagtingslov, Loven af 1852, som var bygget paa den gamle Anordning af 1841, og i hvilken Provsten var medtaget som stemmeberettiget. Skønt der hverken fra Synspunktet: Lagtinget som politisk Faktor, eller fra Synspunktet: Lagtinget som Amsraad, findes nogen som helst Begrundelse for, at Provsten skal sidde som stemmeberettiget Medlem, kører vi paa Færøerne stadig med denne Levning fra Enevældens Tid, fra Anordningen af 1841, og dette Ting, som for et Aars Tid siden vedtog den nye Grundlov, vil antagelig nu vedtage et Lovforslag, der beholder en saadan Oldtidslevning, som man herved kastede over Bord i 1855, altsaa for 60 Aar siden. Den kunde være fjernet uden nogen som helst praktiske Vanskeligheder. Det er ikke rigtigt, naar der i Bemærkningerne til Lovforslaget staar, at der er praktiske Vanskeligheder ved at fjerne denne Bestemmelse i Lagtingsloven om Provstens Stilling. Denne Bestemmelse kunde godt være gaaet ud, uden at det havde voldt nogen som helst praktisk eller teoretisk Vanskelighed. I 1867 og 1908 er der sket nogle Ændringer i Amsraadsloven, hvorefter navnlig Antallet af de valgte Amsraadsmedlemmer sættes op, og samtidig foretages der nogle Indskrænkninger i den privilegerede Valgret. Nu har vi for kort Tid siden i Rigsdagen behandlet et Lovforslag om Valg til Amsraadene, som efter et lille spøgefuldt Intermezzo i det andet høje Ting er endelig vedtaget, og det vil, som bekendt, fjerne Særrepræsentationen for de største Ejendomsbesiddere. Regeringens Lovforslag gik imidlertid ud paa tillige at fjerne endnu et Privilegium, nemlig Amtmandens Stemmeret, og de Partier, som staar længst ude til Venstre, Socialdemokraterne og det radikale Parti, stemte for Fjernelsen af dette Privilegium,

men i det andet Ting indsatte Højre og Venstre en Bestemmelse om, at Amtmanden skulde have Stemmeret. Jeg ser imidlertid ingen som helst virkelig Begrundelse for den Ændring, der her er foretaget i Regeringsforslaget, som fuldt ud stemmede med de demokratiske Principper.

I gamle Dage havde man paa Færøerne et særligt Lagting. Det nuværende Lagting er oprettet for 60 Aar siden. I 1850 blev det overdraget 4 Embedsmænd paa Færøerne plus 11 folkevalgte Mænd at udarbejde et Udkast til en Kommunallov. Man havde slet ikke noget Kommunalvæsen paa Færøerne. Den Anordning, som indførte et Kommunalvæsen herved, Anordningen af 1841, gjaldt ikke paa Færøerne. Det Udvalg, jeg har nævnt, udarbejdede et Udkast, som gik ud paa, at der skulde oprettes et Lagting, bestaaende af 4 selvskrevne stemmeberettigede Medlemmer plus 11 folkevalgte. At der skulde være 4 selvskrevne Embedsmænd, mødte imidlertid en skarp Kritik fra en Færing, eksam. jur. Niels Winther, som udgav en Pjece, som han kaldte: „Et embedsaristokratisk Udkast til en kommunal Lov for Færøerne, angrebet med stadigt Hensyn til Grundloven og Autoriteterne“. Han siger der bl. a.: „Det Lagting, som nu er født til Verden, er kun et tomt Skelet, der maa bringe enhver til at gyse tilbage.“ Han anker særlig over Embedsmændenes, navnlig Amtmandens, dominerende Indflydelse og siger, at den vil lamme de folkevalgtes uforbeholdne Udtalelse af deres rene Overbevisning, og det folkevalgte Element vil aldeles gaa til Grunde. Da Indenrigsministeren endelig fremsatte Lovforslaget i Rigsdagen, var de to Embedsmænd, Landfogeden og Sorenskriveren, tagne ud af Forslaget, men Amtmand og Provst parerede stadig som selvskrevne Medlemmer.

I Rigsdagssamlingen 1851—52 — det var den første Rigsdagssamling, hvor Færingerne havde et folkevalgt Medlem i Rigsdagen — fremsatte denne Mand, det var Niels Winther, et Forslag til Ordning af de kommunale Forhold paa Færøerne. Frem for alt arbejdede han paa det bestemteste imod, at Amtmanden skulde være selvskreven Formand i Lagtinget. Han udtalte, at han var forvisset om, at saafremt man indrømmer Embedsmændene Sæde i det kommunale Raad, vil de udøve en lammende Indflydelse paa de andre Medlemmer. Men særlig Indenrigsministeren satte sig imod Winthers Forslag, og efter at Monrad havde opfordret Forslagsstilleren til at fremkomme med